

Sygn. akt VI Ka 162/21

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 kwietnia 2021 r.

Sąd Okręgowy w Elblągu VI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: sędzia Natalia Burandt

Protokolant: st. sekr. sąd. Magdalena Popławska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Elblągu Barbary Kamińskiej

po rozpoznaniu w dniu 30 kwietnia 2021 r. w Elblągu sprawy

D. M., s. Z. i B., ur. (...) w N.

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 kk

z powodu apelacji wniesionej przez Prokuratora Rejonowego w Iławie

od wyroku Sądu Rejonowego w Iławie

z dnia 30 grudnia 2020 r. sygn. akt II K 567/20

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje Sądowi Rejonowemu w Iławie do ponownego rozpoznania.

Sygn. akt VI Ka 162/21

UZASADNIENIE

UZASADNIENIE		
Formularz UK 2	Sygnatura akt	VI Ka 162/21
Załącznik dołącza się w każdym przypadku. Podać liczbę załączników:	1	
1. CZĘŚĆ WSTĘPNA		

1.1. Oznaczenie wyroku sądu pierwszej instancji

wyroki Sądu Rejonowego w Iławie z dnia 30 grudnia 2020r. w sprawie o sygn. akt II K 567/20

1.2. Podmiot wnoszący apelację

oskarżyciel publiczny albo prokurator w sprawie o wydanie wyroku łącznego

oskarżyciel posiłkowy

oskarżyciel prywatny

obrońca

oskarżony albo skazany w sprawie o wydanie wyroku łącznego

inny

1.3. Granice zaskarżenia

1.3.1. Kierunek i zakres zaskarżenia

na korzyść

na niekorzyść

w całości

w części

#

co do winy

#

co do kary

#

co do środka karnego lub innego rozstrzygnięcia albo ustalenia

1.3.2. Podniesione zarzuty

Zaznaczyć zarzuty wskazane przez strony w apelacji

#	art. 438 pkt 1 k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w zakresie kwalifikacji prawnej czynu przypisanego oskarżonemu	
#	art. 438 pkt 1a k.p.k. – obraza przepisów prawa materialnego w innym wypadku niż wskazany w art. 438 pkt 1 k.p.k., chyba że pomimo błędnej podstawy prawnej orzeczenie odpowiada prawu	
#	art. 438 pkt 2 k.p.k. – obraza przepisów postępowania, jeżeli mogła ona mieć wpływ na treść orzeczenia	
#	art. 438 pkt 3 k.p.k. – błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, jeżeli mógł on mieć wpływ na treść tego orzeczenia	
#	art. 438 pkt 4 k.p.k. – rażąca niewspółmierność kary, środka karnego, nawiązki lub niesłusznego zastosowania albo niezastosowania środka zabezpieczającego, przypadku lub innego środka	
#	art. 439 k.p.k.	
#	brak zarzutów	

1.4. Wnioski

#	uchylenie	#	zmiana
---	-----------	---	--------

2. Ustalenie faktów w związku z dowodami przeprowadzonymi przez sąd odwoławczy

2.1. Ustalenie faktów

2.1.1. Fakty uznane za udowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	
2.1.2. Fakty uznane za nieudowodnione					
Lp.	Oskarżony	Fakt oraz czyn, do którego fakt się odnosi	Dowód	Numer karty	

2.2. Ocena dowodów

2.2.1. Dowody będące podstawą ustalenia faktów		
Lp. faktu z pkt 2.1.1	Dowód	Zwięźle o powodach uznania dowodu

2.2.2. Dowody nieuwzględnione przy ustaleniu faktów (dowody, które sąd uznał za niewiarygodne oraz niemające znaczenia dla ustalenia faktów)		
Lp. faktu z pkt 2.1.1 albo 2.1.2	Dowód	Zwięźle o powodach nieuwzględnienia dowodu

3. STANOWISKO SĄDU ODWOŁAWCZEGO WOBEC ZGŁOSZONYCH ZARZUTÓW i wniosków		
Lp.	Zarzut	
1.	<p>obraza przepisu postępowania art. 343 § 6 kpk, mająca istotny wpływ na treść wydanego wyroku, poprzez uwzględnienie wniosku złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk o wymierzenie oskarżonemu D. M. uzgodnionej z nim kary i innych środków a zawierającego nieprawidłowe rozstrzygnięcie w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych przez okres 3 lat, co nastąpiło wbrew treści art. 42 § 2 kk.</p>	<p># zasadny</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny</p>
Zwięźle o powodach uznania zarzutu za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny		
<p>Apelacja wniesiona przez Prokuratora zasługiwała na uwzględnienie, a następstwem jej rozpoznania stała się konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku w całości i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p> <p>Sąd odwoławczy podzielił zasadność podniesionego przez prokuratora w apelacji zarzutu naruszenia przez Sąd Rejonowy przepisów prawa procesowego, tj. art. 335 § 1 kpk w zw. z art. 343 § 6 i § 7 kpk w rezultacie obrazy prawa materialnego, tj. art. 42 § 2 kk. Jak słusznie wskazał autor apelacji uchybienie to polegało na uwzględnieniu przez sąd wadliwie sformułowanego wniosku</p>		

prokuratora o skazanie oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy i wymierzenie mu uzgodnionej z nim kary i środków karnych, pomimo błędnie skonstruowanej propozycji obligatoryjnego rozstrzygnięcia zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych. W konsekwencji sąd doprowadził do obrazy przepisu prawa materialnego - art. 42 § 2 kk.

Za w pełni zatem uprawnione należy uznać stanowisko skarżącego, iż w niniejszej sprawie doszło do rażącego i mającego wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia naruszenia wskazanych w apelacji przepisów tak prawa procesowego jak i materialnego

Zgodnie z treścią art. 335 § 1 kpk prokurator, zamiast z aktem oskarżenia, występuje do sądu z wnioskiem o wydanie na posiedzeniu wyroku skazującego i orzeczenie uzgodnionych z oskarżonym kar lub innych środków przewidzianych za zarzucany mu występki, uwzględniających też prawnie chronione interesy pokrzywdzonego, jeżeli oskarżony przyznaje się do winy, a w świetle jego wyjaśnień okoliczności popełnienia przestępstw i wina nie budzą wątpliwości, a postawa oskarżonego wskazuje, że cele postępowania zostaną osiągnięte,

Jak natomiast wynika z treści złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk wniosku Prokurator postulował o wydanie wyroku skazującego wobec oskarżonego bez przeprowadzenia rozprawy i uznanie go za winnego popełnienia czynu kwalifikowanego z art. 178a § 1 kk oraz wymierzenie mu, uzgodnionej z oskarżonym kary grzywny w wysokości 100 stawek dziennych przy przyjęciu jednej stawki na kwotę 40

złoty; na podstawie art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk orzeczenie wobec oskarżonego „zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres trzech lat”; orzeczenia świadczenia pieniężnego w kwocie 5.000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz obciążenie kosztami.

Sąd I instancji przychylając się do wniosku Prokuratora, na posiedzeniu, wydał wyrok, w którym bez zastrzeżeń przyjął w postaci zaproponowanej przez oskarżyciela m.in. środek karny „zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres trzech lat”.

Rzecz jednak w tym, tak skonstruowane rozstrzygnięcie o środku karnym wydanym na podstawie art. 42 § 2 kk nie respektuje wszystkich wymogów określonych tym przepisem i jego redakcja wywołuje wątpliwości wykładnicze co do zakresu jego obowiązywania. Powyższa okoliczność uszła uwadze zarówno Prokuratora kierującego wnioskiem w trybie art. 335 § 1 kpk, jak i orzekającego sądu meriti.

W tym miejscu należy poczynić uwagę tej treści, że z regulacji zawartej w przepisach art. 335 § 1, 2, 3 kpk i art. art. 343 § 1, § 2, § 6 i § 7 kpk wynika obowiązek dla sądu orzekającego każdorazowo badania pod względem formalnym i merytorycznym, czy wniosek sformułowany przez oskarżyciela odpowiada wymaganiom określonym w art. 335 kpk, a w szczególności czy żądana kara została rzeczywiście uzgodniona z oskarżonym, czy pozostaje w zgodności z treścią faktycznie zawartego porozumienia

oraz czy postulowane we wniosku rozstrzygnięcia pozostają w zgodzie z prawem materialnym. W przypadku skierowania przez prezesa sądu sprawy na posiedzenie w trybie art. 343 kpk sąd może uwzględnić wniosek w całości i wydać wyrok skazujący zgodnie z żądaniem wniosku; może uznać, że nie zachodzą podstawy do uwzględnienia wniosku złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk i zwrócić sprawę prokuratorowi, zaś sprawę w wyniku wniosku złożonego w trybie art. 335 § 2 kpk rozpoznać na zasadach ogólnych i wreszcie może również uznać, że wprawdzie zachodzą podstawy do wydania orzeczenia w tym trybie, ale pod warunkiem skorygowania treści wniosku przedstawionego przez oskarżyciela (art. 343 § 3 kpk).

W niniejszej sprawie źródłem uchybień był niewątpliwie wadliwie skonstruowany wniosek prokuratora w części dotyczącej obligatoryjnego środka karnego przewidzianego w art. 42 § 2 kk, który sformułowano w następujący sposób „na podstawie art. 42 § 2 kk w zw. z art. 43 § 1 kk zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres trzech lat”; w sytuacji gdy zakaz orzekany obligatoryjnie może przybrać postać zakazu prowadzenia „wszelkich pojazdów” albo „pojazdów określonego rodzaju”, a także tylko zakazu prowadzenia „wszelkich pojazdów mechanicznych”, doprowadzając w konsekwencji do naruszenia także przepisu prawa materialnego.

W tym miejscu należy przypomnieć, że artykuł 42 § 2 k.k. normuje obligatoryjne orzeczenie zakazu prowadzenia pojazdów określonego rodzaju lub wszelkich pojazdów (zatem niekoniecznie

pojazdów mechanicznych). Jest to dopuszczalne w wypadku popełnienia czynu przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji w stanie nietrzeźwości lub odurzenia lub zbiegnięcia z miejsca popełnienia przestępstwa określonego w art. 173 k.k. (sprowadzenie katastrofy komunikacyjnej), art. 174 k.k. (sprowadzenie niebezpieczeństwa katastrofy) lub art. 177 k.k. (wypadek komunikacyjny). Przepis art. 42 kk był kilkakrotnie nowelizowany: ustawą z 14.04.2000 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. Nr 48, poz. 548); ustawą z 12.02.2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy – Kodeks karny wykonawczy oraz ustawy – Prawo ochrony środowiska (tekst jedn.: Dz.U. 2018 r. poz. 799 ze zm.), ustawą z 25.11.2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny (Dz.U. z 2011 r. Nr 17, poz. 78) oraz ustawą z 23.03.2017 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 966). Zgodnie z tym samym przepisem po nowelizacji dokonanej ustawą z 20.03.2015 r. orzeczenie obligatoryjne następuje na okres nie krótszy niż 3 lata. Jednym z kolejnych rezultatów wprowadzonych zmian było to, że obecnie § 1 i 2 mówią o zakazie prowadzenia pojazdów, § 3–4 zaś – o zakazie prowadzenia pojazdów mechanicznych. Zakaz prowadzenia pojazdów może być orzeczony niezależnie od tego, czy dana osoba ma uprawnienia do ich prowadzenia. Zakazem prowadzenia mogą być objęte pojazdy określonego rodzaju (§ 1), wszelkie pojazdy lub pojazdy określonego rodzaju (§ 2) lub wszelkie pojazdy mechaniczne. W razie orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów (lub pojazdów mechanicznych) określonego rodzaju sąd ma

obowiązek dokładnego określenia, o jakie pojazdy chodzi. Zakazem określonym w § 1–2 mogą być objęte zarówno pojazdy przeznaczone do ruchu lądowego (w tym drogowego), jak i wodnego oraz powietrznego. Pojęcie pojazdu przeznaczonego do ruchu drogowego można wyinterpretować z treści przepisu art. 2 pkt 31 p.r.d. Jest to środek transportu przeznaczony do poruszania się po drodze oraz maszyna lub urządzenie do tego przystosowane. Pojęcie pojazdu mechanicznego (§ 3–4 art. 42 k.k.) nie ma definicji w prawie karnym. Należy podzielić pogląd Sądu Najwyższego, że „pojazdem mechanicznym w ruchu lądowym w rozumieniu przepisów Kodeksu karnego jest każdy pojazd drogowy czy szynowy napędzany umieszczonym w nim silnikiem, jak również maszyna samobieżna i motorower” (wytyczne SN z 28.02.1975 r., V KZP 2/74, OSNKW 1975/3–4, poz. 33; por. też uchwała SN z 12.05.1993 r., I KZP 9/93, OSNKW 1993/5–6, poz. 27; Szeleszczuk [w:] Grześkowiak, Wiak, s. 407 i n.). Nie ma też przeszkód do stosowania definicji zawartej w art. 2 pkt 10 ustawy z 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2214 ze zm.), zgodnie z którym pojazdem mechanicznym jest pojazd samochodowy, ciągnik rolniczy, motorower i przyczepa określone w przepisach ustawy – Prawo o ruchu drogowym oraz pojazd wolnobieżny w rozumieniu przepisów tejże ustawy, z wyłączeniem pojazdów wolno-bieżnych będących w posiadaniu rolników posiadających gospodarstwo rolne i użytkowanych w związku z posiadaniem

tego gospodarstwa. Wydaje się słuszny pogląd, że pojazdami mechanicznymi w ruchu wodnym są jednostki pływające o napędzie mechanicznym (motorowym, parowym, choć już raczej nie żaglowym), w ruchu powietrznym zaś – samoloty (ale nie balony i szybowce); por. Sienkiewicz [w:] Górniok i in., t. 1, s. 471; Szewczyk [w:] Wróbel, Zoll I/1, s. 650.

Zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych zmierza więc do faktycznego i czasowego wyeliminowania z ruchu drogowego jako kierowców tych osób, które prowadząc pojazd mechaniczny dopuściły się przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 28 lutego 1975 r., sygn. V KZP 2/74, OSNKW 1975, z. 3-4, poz. 39). W doktrynie i orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że nie można pomijać związku między rodzajem pojazdu, który sprawca prowadził w chwili popełnienia czynu, a zakresem orzeczonego przez sąd zakazu. Z zakresu orzeczenia zakazu prowadzenia pojazdów nie mogą być bowiem wyłączone uprawnienia do prowadzenia pojazdu takiego rodzaju, który sprawca prowadził, dopuszczając się przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji. Sprawca taki nadużył bowiem tych uprawnień i trudne do przyjęcia byłoby stanowisko uzasadniające ich pozostawienie (por. wyrok Sąd Najwyższego z dnia 4 grudnia 2006 r., V KK 360/06, OSNKW 2007, z. 1, poz. 7R; wyrok SN z dnia 7 stycznia 2008r II KK 255/07; Stefański, Glosa do wyroku SN z dnia 10 czerwca 1991 r., II KRN 57/91 Przegląd Sądowy 1994,

nr 3, s. 83-91; J. Lewiński, Prawnik odpowiada, ZW 1985, nr 3, s. 85).

Odnosząc powyższe uwagi do realiów niniejszej sprawy, należy stwierdzić, że zakwestionowane przez apelującego rozstrzygnięcie, wydane w wyniku bezkrytycznego zaakceptowania wadliwego wniosku prokuratora, nie respektuje zatem wszystkich wymogów określonych w art. 42 § 2 kk, a jego redakcja wywołuje wątpliwości wykładnicze co do zakresu obowiązywania orzeczonego zakazu. Sąd wydając rozstrzygnięcie na podstawie art. 42 § 2 kk zobligowany jest bowiem orzec albo zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów albo pojazdów określonego rodzaju i w tym drugim przypadku ma obowiązek dokładnego określenia jakie pojazdy są nim objęte.

Nie dostrzegając tej okoliczności Sąd Rejonowy dopuścił się rażącego naruszenia przepisów prawa procesowego w zakresie przeprowadzonej w sposób nieprawidłowy kontroli wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk, co z kolei skutkowało rażącym i mającym istotny wpływ na treść orzeczenia naruszeniem konkretnego przepisu prawa materialnego.

Rozpoznając wniosek prokuratora na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2020r, Sąd Rejonowy nie podejmował żadnych czynności zmierzających do modyfikacji wniosku złożonego przez prokuratora. Akceptacja więc przez sąd meriti m.in. środka karnego w postaci zaproponowanej przez oskarżyciela, zgodnego z zawartym porozumieniem i treścią wniosku, lecz sprzecznego z prawem materialnym, nie pozwala na

podzielenie jego zasadności. W takiej sytuacji, sąd ma możliwość zweryfikowania, na posiedzeniu przeprowadzonym w trybie art. 343 § 3 KPK, czy to treści wniosku, czy to stanowiska prokuratora i oskarżonego, co może otworzyć drogę do uwzględnienia wniosku i wydania wyroku skazującego, orzekającego uzgodnioną karę (po ewentualnej modyfikacji stanowisk). W przeciwnym wypadku, jak stanowi przepis art. 343 § 7 KPK, sprawa powinna zostać zawrócona prokuratorowi.

Sąd Rejonowy zaniechał przeprowadzenia tych czynności na posiedzeniu przeprowadzonym w dniu 30 grudnia 2020r. i uwzględnił wadliwie sformułowany wniosek prokuratora. Wydany w tych warunkach, zgodny z tym wnioskiem wyrok skazujący, bez żadnej zatem wątpliwości obraża wymienione w zarzucie apelacji przepisy prawa procesowego, a także prawa materialnego. Nie ma też żadnej wątpliwości co do tego, że omówione naruszenia prawa miały istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku. Zaskarżony wyrok Sądu Rejonowego zapadł z rażącym i mającym wpływ na treść orzeczenia naruszeniem wskazanych w apelacji prokuratora przepisów postępowania (art. 335 § 1 kpk i art. 343 § 6 i § 7 kpk) jak i prawa materialnego (art. 42 § 2 kk), co zdecydowało o uwzględnieniu apelacji, uchyleniu zaskarżonego wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania.

Konsekwencją powyższego stanowiska było na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie

<p>sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Łławie.</p>		
<p>Wniosek</p>		
<p>1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania – zasadny</p> <p>2. zmianę zaskarżonego wyroku w punkcie II poprzez orzeczenie wobec oskarżonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat po uprzednim dokonaniu w tym zakresie wymaganej zmiany w treści wniosku złożonego na podstawie art. 335 § 1 kpk oraz utrzymanie w mocy pozostałych rozstrzygnięć wyroku – niezasadny</p>	<p># zasadny (1)</p> <p># częściowo zasadny</p> <p># niezasadny (2)</p>	
<p>Zwięźle o powodach uznania wniosku za zasadny, częściowo zasadny albo niezasadny.</p>		
<p>Na uwzględnienie zasługiwał wniosek prokuratora o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania. Stwierdzenie przez sąd odwoławczy zarzucanego w apelacji prokuratora naruszenia przepisów postępowania – art. art. 335 § 1 kpk w zw. z art. 343 § 6 i § 7 kpk, a w konsekwencji także i obraży prawa materialnego, tj. art. 42 § 2 kk - obligowało bowiem do uwzględnianie wniosku o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.</p> <p>W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 437 § 2 kpk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r.) uchylenie orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może</p>		

nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Wymieniona w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. podstawa uchylenia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania z powodu konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości ma charakter ocenny. Użyte w tym przepisie słowo "przewód" należy potraktować jako skrót pojęciowy, gdyż domyślnie chodzi o "przewód sądowy" (rozdział 45 k.p.k.). W tym zakresie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wprowadza ograniczenie odnoszące się do uchylenia wyroku wydanego na rozprawie głównej. Z kontekstu art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wynika, że chodzi o przewód sądowy na rozprawie głównej. Na przewodzie sądowym przeprowadzane są dowody (rozdział 45 k.p.k.). Przepis art. 437 § 2 in fine k.p.k. mówi jednak nie "o powtórzeniu dowodów", ale o powtórzeniu "przewodu". Dlatego też konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości nie odnosi się tylko do potrzeby powtórzenia dowodów. Może też dotyczyć samego przebiegu przewodu sądowego, gdy z uwagi na naruszenie przepisów procesowych należy go przeprowadzić na nowo. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości z przyczyn dowodowych wiąże się z podstawą dowodową wyroku. Na przewodzie sądowym przeprowadzane są z reguły dowody z osobowych źródeł dowodowych i dowody z dokumentów. Warunek w postaci konieczności ponowienia wszystkich tych dowodów będzie spełniony dopiero wówczas, gdy sąd pierwszej instancji w ogóle nie ujawnił żadnych dowodów,

choć oparł na nich wyrok albo wszystkie te dowody zostały nieprawidłowo przeprowadzone (art. 410 k.p.k.). W zakresie konieczności przeprowadzenia na nowo dowodów na rozprawie głównej należy bowiem wziąć pod uwagę wszystkie dowody, w tym dowody z dokumentów. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości może też wystąpić z przyczyn procesowych odnoszących się do prawidłowego jego przebiegu, m.in. postawienie trafnego zarzutu niewyłączenia sędziego z przyczyn określonych w art. 41 § 1 k.p.k. albo niedochowanie gwarancji procesowych odnoszących się do udziału stron i ich przedstawicieli procesowych w rozprawie głównej, np. rozpoznano sprawę pod nieobecność strony, obrońcy, pełnomocnika, którzy nie zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy. Artykuł 437 § 2 zdanie drugie in fine k.p.k. ma też zastosowanie, gdy zostały naruszone reguły trybu konsensualnego powodujące konieczność zwrotu sprawy prokuratorowi lub rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych. Oznacza to konieczność rozpoznania sprawy na rozprawie, a więc przeprowadzenia przewodu sądowego (tak: Dariusz Świecki, Komentarz do art. 437 kpk).

W poddanej kontroli sprawie wystąpiła określona w art. 437 § 2 in fine kpk podstawa wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasacyjnego albowiem wobec stwierdzenia naruszenia przez sąd I instancji procesowych reguł trybu konsensualnego (sąd zaniechał przeprowadzenia czynności określonych w art. 343 § 3 kpk na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2020r. –

art. 343 § 5 kpk i uwzględnił wadliwie sformułowanym wnioskiem (wniosek prokuratora) zachodzi konieczność co do zasady rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych i przeprowadzenia przewodu w całości. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem wyrażony w doktrynie i orzecznictwie, jeżeli na skutek rozpoznania apelacji wyrok wydany w trybie konsensualnym zostanie uchylony, to ze względu na to, że sprawa wraca do etapu początkowego, nie ma przeciwskażeń do ponownego wydania wyroku w trybie konsensualnym, oczywiście odpowiednio zmodyfikowanym, jeżeli oskarżony wyrazi zgodę, a pokrzywdzony się nie sprzeciwi. W orzecznictwie podnosi się, że pomimo, iż sąd jest związany treścią wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk w tym sensie, że potrzeba dokonania jakiegokolwiek zmiany jego treści musi powodować rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych, to jednak nie może to pozbawić zarówno prokuratora, jak i oskarżonego możliwości modyfikacji takiego wniosku, tak aby uczynił on zadość wymogom obowiązującego prawa. Żaden przepis procedury karnej nie zabrania prokuratorowi jako swoistemu gospodarzowi wniosku dokonania, aż do czasu wydania orzeczenia w sprawie, modyfikacji wymienionego wniosku. Może on to uczynić po uzyskaniu zgody oskarżonego, który powinien wziąć udział w posiedzeniu (wyrok SN z dnia 10.01.2003r, WK 46/02). W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się także, że w przypadku gdy prokurator uzgodni z oskarżonym treść orzeczenia, a zajdzie konieczność jego modyfikacji, to w sytuacji gdy na posiedzeniu nie jest obecny oskarżony, sąd nie jest

władny wydać orzeczenia, a jedynie może odroczyć posiedzenie i w nowym terminie wezwać oskarżonego w celu ustalenia zgodnych stanowisk. Sąd orzekający bowiem trybie art. 335 kpk i 343 kpk jest związany wnioskiem prokuratora, w tym sensie, że potrzeba dokonania jakichkolwiek w nim zmian, niezależnie od tego czy na korzyść, czy na niekorzyść oskarżonego, wymaga dokonania modyfikacji wniosku z udziałem stron, bądź zwrotu sprawy prokuratorowi, ewentualnie skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych (wyrok SN z dnia 2.02.2011r., V KK 382/10). Nie może być bowiem wątpliwości co do tego, że modyfikacja wniosku o skazanie bez rozprawy nie może nastąpić bez jednoczesnej obecności na posiedzeniu oskarżonego i prokuratora oraz wyrażenia zgody na proponowane zmiany (wyrok SN z dnia 13.11.2008r., IV KK 350/08; wyrok SN z dnia 5.05.2011r., III KK 41/1). Wyrażony w orzecznictwie pogląd co do uzyskania przez sąd zgody oskarżonego należy zmodyfikować wobec aktualnej treści art. 343 § 3 kpk. Z przepisu tego wynika, że zmiany wniosku sugerowanej przez sąd dokonuje prokurator. Tym samym, to na prokuratorze powinien spoczywać obowiązek uzyskania na to zgody od oskarżonego. W przypadku jej braku sąd nie może wniosku uwzględnić (tak: Krzysztof Eichdtaedt, Komentarz znowelizowany do art. 343 kpk).

Z przedstawionych powodów, sąd odwoławczy nie uwzględnił alternatywnego wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku, albowiem pomimo, że prokurator zmodyfikował wniosek na niekorzyść oskarżonego w zakresie

środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, to jednak nie uzyskał na ową zmianę zgody oskarżonego. Oskarżony pomimo, że otrzymał odpis apelacji zawierający modyfikację wniosku i został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawiał się na rozprawę, a tym samym prokurator nie uzyskał jego zgody na zmianę wniosku.

<p>4. OKOLICZNOŚCI PODLEGAJĄCE UWZGLĘDNIENIU Z URZĘDU</p>	
<p>1.</p>	
<p>Zwięźle o powodach uwzględnienia okoliczności</p>	
<p>5. ROZSTRZYGNIĘCIE SĄDU ODWOŁAWCZEGO</p>	
<p>5.1. Utrzymanie w mocy wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot utrzymania w mocy</p>
<p>Zwięźle o powodach utrzymania w mocy</p>	
<p>5.2. Zmiana wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
<p>1.</p>	<p>Przedmiot i zakres zmiany</p>
<p>Zwięźle o powodach zmiany</p>	

<p>5.3. Uchylenie wyroku sądu pierwszej instancji</p>	
--	--

5.3.1. Przyczyna, zakres i podstawa prawna uchylecia		
1.1.		# art. 439 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylecia		
2.1.	Konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięzłe o powodach uchylecia		
<p>Konsekwencją powyższego stanowiska było na podstawie art. 437 § 2 kpk uchylene zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Elblągu.</p> <p>W tym miejscu należy wskazać, że zgodnie z treścią art. 437 § 2 kpk (w brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015r.) uchylene orzeczenia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania może nastąpić wyłącznie w wypadkach wskazanych w art. 439 § 1 kpk, art. 454 k.p.k. lub jeżeli konieczne jest przeprowadzenie na nowo przewodu w całości. Wymieniona w art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. podstawa uchylecia orzeczenia i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania z powodu konieczności przeprowadzenia na nowo przewodu w całości ma charakter ocenny. Użyte w tym przepisie słowo "przewód" należy potraktować jako skrót pojęciowy, gdyż domyślnie chodzi o "przewód sądowy" (rozdział 45 k.p.k.). W tym zakresie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wprowadza ograniczenie odnoszące się do uchylecia wyroku wydanego na rozprawie głównej. Z kontekstu art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k. wynika,</p>		

że chodzi o przewód sądowy na rozprawie głównej. Na przewodzie sądowym przeprowadzane są dowody (rozdział 45 k.p.k.). Przepis art. 437 § 2 in fine k.p.k. mówi jednak nie "o powtórzeniu dowodów", ale o powtórzeniu "przewodu". Dlatego też konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu w całości nie odnosi się tylko do potrzeby powtórzenia dowodów. Może też dotyczyć samego przebiegu przewodu sądowego, gdy z uwagi na naruszenie przepisów procesowych należy go przeprowadzić na nowo. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości z przyczyn dowodowych wiąże się z podstawą dowodową wyroku. Na przewodzie sądowym przeprowadzane są z reguły dowody z osobowych źródeł dowodowych i dowody z dokumentów. Warunek w postaci konieczności ponowienia wszystkich tych dowodów będzie spełniony dopiero wówczas, gdy sąd pierwszej instancji w ogóle nie ujawnił żadnych dowodów, choć oparł na nich wyrok albo wszystkie te dowody zostały nieprawidłowo przeprowadzone (art. 410 k.p.k.). W zakresie konieczności przeprowadzenia na nowo dowodów na rozprawie głównej należy bowiem wziąć pod uwagę wszystkie dowody, w tym dowody z dokumentów. Konieczność powtórzenia przewodu sądowego w całości może też wystąpić z przyczyn procesowych odnoszących się do prawidłowego jego przebiegu, m.in. postawienie trafnego zarzutu niewyłączenia sędziego z przyczyn określonych w art. 41 § 1 k.p.k. albo niedochowanie gwarancji procesowych odnoszących się do udziału stron i ich przedstawicieli procesowych w rozprawie głównej, np. rozpoznano

sprawę pod nieobecność strony, obrońcy, pełnomocnika, którzy nie zostali prawidłowo zawiadomieni o terminie rozprawy. Artykuł 437 § 2 zdanie drugie in fine k.p.k. ma też zastosowanie, gdy zostały naruszone reguły trybu konsensualnego powodujące konieczność zwrotu sprawy prokuratorowi lub rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych. Oznacza to konieczność rozpoznania sprawy na rozprawie, a więc przeprowadzenia przewodu sądowego (tak: Dariusz Świecki, Komentarz do art. 437 kpk).

W poddanej kontroli sprawie wystąpiła określona w art. 437 § 2 in fine kpk podstawa wydania przez sąd odwoławczy orzeczenia kasacyjnego albowiem wobec stwierdzenia naruszenia przez sąd I instancji procesowych reguł trybu konsensualnego (sąd zaniechał przeprowadzenia czynności określonych w art. 343 § 3 kpk na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2020r. – art. 343 § 5 kpk i uwzględnił wadliwie sformułowany wniosek prokuratora) zachodzi konieczność co do zasady rozpoznania sprawy na zasadach ogólnych i przeprowadzenia przewodu w całości. Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem wyrażony w doktrynie i orzecznictwie, jeżeli na skutek rozpoznania apelacji wyrok wydany w trybie konsensualnym zostanie uchylony, to ze względu na to, że sprawa wraca do etapu początkowego, nie ma przeciwwskazań do ponownego wydania wyroku w trybie konsensualnym, oczywiście odpowiednio zmodyfikowanym, jeżeli oskarżony wyrazi zgodę, a pokrzywdzony się nie sprzeciwi. W orzecznictwie podnosi się, że

pomimo, iż sąd jest związany treścią wniosku prokuratora złożonego w trybie art. 335 § 1 kpk w tym sensie, że potrzeba dokonania jakiegokolwiek zmiany jego treści musi powodować rozpoznanie sprawy na zasadach ogólnych, to jednak nie może to pozbawić zarówno prokuratora, jak i oskarżonego możliwości modyfikacji takiego wniosku, tak aby uczynił on zadość wymogom obowiązanych prawa. Żaden przepis procedury karnej nie zabrania prokuratorowi jako swoistemu gospodarzowi wniosku dokonania, aż do czasu wydania orzeczenia w sprawie, modyfikacji wymienionego wniosku. Może on to uczynić po uzyskaniu zgody oskarżonego, który powinien wziąć udział w posiedzeniu (wyrok SN z dnia 10.01.2003r, WK 46/02). W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się także, że w przypadku gdy prokurator uzgodni z oskarżonym treść orzeczenia, a zajdzie konieczność jego modyfikacji, to w sytuacji gdy na posiedzeniu nie jest obecny oskarżony, sąd nie jest władny wydać orzeczenia, a jedynie może odroczyć posiedzenie i w nowym terminie wezwać oskarżonego w celu ustalenia zgodnych stanowisk. Sąd orzekający bowiem trybie art. 335 kpk i 343 kpk jest związany wnioskiem prokuratora, w tym sensie, że potrzeba dokonania jakichkolwiek w nim zmian, niezależnie od tego czy na korzyść, czy na niekorzyść oskarżonego, wymaga dokonania modyfikacji wniosku z udziałem stron, bądź zwrotu sprawy prokuratorowi, ewentualnie skierowania sprawy do rozpoznania na zasadach ogólnych (wyrok SN z dnia 2.02.2011r., V KK 382/10). Nie może być bowiem wątpliwości co do tego, że modyfikacja wniosku o skazanie bez rozprawy nie może

nastąpić bez jednoczesnej obecności na posiedzeniu oskarżonego i prokuratora oraz wyrażenia zgody na proponowane zmiany (wyrok SN z dnia 13.11.2008r., IV KK 350/08; wyrok SN z dnia 5.05.2011r., III KK 41/1). Wyrażony w orzecznictwie pogląd co do uzyskania przez sąd zgody oskarżonego należy zmodyfikować wobec aktualnej treści art. 343 § 3 kpk. Z przepisu tego wynika, że zmiany wniosku sugerowanej przez sąd dokonuje prokurator. Tym samym, to na prokuratorze powinien spoczywać obowiązek uzyskania na to zgody od oskarżonego. W przypadku jej braku sąd nie może wniosku uwzględnić (tak: Krzysztof Eichdtaedt, Komentarz znowelizowany do art. 343 kpk).

Z przedstawionych powodów, sąd odwoławczy nie uwzględnił alternatywnego wniosku o zmianę zaskarżonego wyroku, albowiem pomimo, że prokurator zmodyfikował wniosek na niekorzyść oskarżonego w zakresie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów, to jednak nie uzyskał na ową zmianę zgody oskarżonego. Oskarżony pomimo, że otrzymał odpis apelacji zawierający modyfikację wniosku i został prawidłowo zawiadomiony o terminie rozprawy, nie stawił się na rozprawę, a tym samym prokurator nie uzyskał jego zgody na zmianę wniosku.

3.1.	Konieczność umorzenia postępowania	# art. 437 § 2 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia i umorzenia ze wskazaniem szczególnej podstawy prawnej umorzenia		

4.1.		# art. 454 § 1 k.p.k.
Zwięźle o powodach uchylenia		
<p>5.3.2. Zapatrywania prawne i wskazania co do dalszego postępowania</p>		
<p>Przy ponownym rozpoznaniu sprawy, Sąd Rejonowy gdy zbada zasadność złożonego na podstawie art. 335 § 1 kpk wniosku, może najpierw podjąć próbę jego weryfikacji i umożliwić prokuratorowi uzyskania zgody od oskarżonego na modyfikację, a dopiero fiasko tych czynności będzie oznaczało konieczność zwrotu sprawy prokuratorowi. W przypadku bowiem uchylenia wyroku wydanego w trybie art. 335 kpk w zw. z art. 343 § 6 kpk i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania, sprawa powraca do stadium wstępnej kontroli wniosku, co powoduje, że w pełni mają zastosowanie przepisy Rozdziału 40 kpk. Oznacza to możliwość zmodyfikowania wniosku przez prokuratora za zgodą oskarżonego, tak aby nie pozostawał w sprzeczności z uzgodnieniami, był zgodny z prawem i uwzględniał ewentualnie sugestie sądu.</p> <p>Przytoczone zapatrywania prawne i wskazania Sąd Rejonowy powinien uwzględnić przy ponownym rozpoznaniu sprawy, a zwłaszcza ustrzec się uchybień, jakie doprowadziły do uchylenia zaskarżonego wyroku.</p>		
<p>5.4. Inne rozstrzygnięcia zawarte w wyroku</p>		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności	
6. Koszty Procesu		

Punkt rozstrzygnięcia z wyroku	Przytoczyć okoliczności

7. PODPIS